

14 פברואר 2022
י"ג אדר א תשפ"ב

לכבוד יו"ר ועדת העבודה והרווחה
כנסת ישראל
ח"כ אפרת רייטן מרום

הנדון: מסגרות חוץ ביתיות לילדים ובני נוער בסיכון שמפעיל משרד הרווחה והביטחון החברתי בחברה הערבית

לקראת דיון הועדה בנושא שבנדון בתאריך 16.2.22 ובשים לב למסמך הממ"מ שהוכן לבקשת הועדה, נבקש להצביע על הבעיות במסגרות החוץ ביתיות לילדים ובני נוער בסיכון בחברה הערבית, כפי שעולה מהייצוג שניתן לקטינים אלה בסיוע המשפטי.

א. מערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי במשרד המשפטים – רקע ונתונים

1. מערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי ("עו"ד משלי") מעניק שירותי ייעוץ, ייצוג וליווי משפטי לילדים ובני נוער בסיכון עד גיל 18 בכ-7,800 הליכים משפטיים, בכל רגע נתון. מספר הקטינים המיוצגים על ידי המערך עומד על למעלה מ-12,000 ילדים ובני נוער (כ-5,500 קטינים חדשים מדי שנה). מרבית הקטינים מיוצגים בהליכי נזקקות ואשפוז לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 ובהליכי מעמד אישי, וכן בהליכים פליליים בהם ניתן ליווי לקטינים נפגעי עבירות מין חמורות מכוח תיקון 20 לחוק הסיוע המשפטי ובהליכים אזרחיים נוספים.
2. הייצוג ניתן בהליכים המשפטיים השונים נעשה על ידי עורכי דין חיצוניים, המתמחים בייצוג קטינים ואשר עברו לשם כך הכשרת תעודה מקיפה, ייחודית ומעמיקה בשיתוף מכון "חרוב" ומפוקחים על ידי עורכי דין ממונים לייצוג קטינים במחוזות הסיוע המשפטי.
3. שיעור הקטינים הערבים המיוצגים על ידי מערך ייצוג הקטינים, אליהם מתייחס מסמך זה, עומד על 14% מכלל הקטינים המיוצגים על ידי מערך ייצוג קטינים, כשאלו מיוצגים על ידי 33 עורכי דין מהחברה הערבית, ב-6 מחוזות הסיוע המשפטי. על פי הידוע לנו וכפי שעולה מדוח הממ"מ אין נתונים עדכניים של משרד הרווחה והשירותים החברתיים בנוגע למספר בני הנוער בסיכון מהחברה הערבית המטופלים על ידי רשויות הרווחה – בין אם על ידי עו"ס לחוק נוער, מרכזי הגנה, מרכזי טיפול בקטינים נפגעי עבירה וכד'. לאור זאת, אין באפשרותנו להשוות בין

שיעור הקטינים המיוצגים על ידי הסיוע המשפטי, מתוך כלל הקטינים בסיכון מהחברה הערבית שעניינם נידון בערכאות המשפטיות השונות, ובין שיעור הייצוג בקרב קטינים יהודים. עורכי וערכות הדין המייצגים קטינים בחברה הערבית מטעם הסיוע המשפטי מתמודדים עם אתגרים רבים במימוש זכויות לקוחותיהם הקטינים. החל מהעדר מסגרות חוץ ביתיות מתאימות, העדר נגישות המסגרות הקיימות, מחסור במענים מתאימים בקהילה ובמסגרות החוץ ביתיות, מחסור וקושי באיתור משפחות אומנה ומשפחות מארחות בחברה הערבית, מחסור אקוטי ומתמשך באנשי טיפול מהחברה הערבית, בעיות תקציב ופערי שפה ותרבות.

עורכי הדין המייצגים קטינים מהחברה הערבית מתריעים באופן קבוע, כי יכולתם לממש ולקדם את זכויותיהם של לקוחותיהם הקטינים בכלים משפטיים העומדים לרשותם מוגבלת באופן דרמטי, בהשוואה לחבריהם מהחברה היהודית, בשל מחסור אקוטי במענים, על כל רצף השירותים הציבוריים לקטינים בסיכון.

4. מסמך זה לא יוכל להתייחס לכלל האתגרים האמורים והוא יתמקד במספר נושאים מרכזיים לגביהם מתריע מערך עו"ד משלי בסיוע המשפטי במשך שנים רבות של ייצוג והתמודדות ישירה עם מציאות מורכבת של הקטינים במסגרות חוץ ביתיות ייעודיות לחברה הערבית.

ב. יישום חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016

5. חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016 מסדיר את זכויותיהם של כלל הילדים באומנה, ואת זכותם של ילדים בגיל הרך לגדול במסגרת חוץ ביתית במודל משפחתי. בפועל, חוק זה אינו מיושם בפועל באופן שווה בחברה הערבית והיהודית. בשל קשיים באיתור, גיוס והחזקה של משפחות אומנה בחברה הערבית, קטינים ערבים בגיל הרך במצבי סיכון, אשר לא נמצאה להם משפחת אומנה נאלצים לשהות תקופה ארוכה במרכז חירום עד למציאת פתרון מתאים ובמקרים רבים – קטינים בגיל הרך מושמם במסגרות פנימייתיות קבוצתיות.

השמה של ילד בגיל הרך בפנימייה טומנת בחובה פגיעה בהתפתחות הטבעית והתקנית שלו, פגיעה ביכולות ההתקשרות ומייצרת חשש מוגבר למוגנותו. יוזכר בהקשר זה כי עמדתו הרשמית של משרד הרווחה, המבוססת על גוף הידע המקצועי – טיפולי הקיים בתחום התפתחות הילד, הינה כי קטינים עד גיל 9 יושמו, ככלל, במשפחות אומנה.¹

6. לצערנו, חרף המלצה זו, המציאות העגומה בה קטינים בגיל הרך מהחברה הערבית מופנים דרך קבע להשמה במסגרות פנימייתיות, בהעדר משפחת אומנה מתאימה ולאחר שהות ארוכה בקלט החירום או במרכז החירום, אינה חריגה ומספר לא מבוטל של קטינים בני 5 עד 8

¹ ר' בעניין זה חוזר מנכ"ל מיוחד מס' 80 של משרד הרווחה והשירותים החברתיים מיום 21/04/15 https://www.gov.il/BlobFolder/policy/molsa-executive-circulars-80/he/Documents_hozer-mankal_ceo-80.pdf וכן כלל המאמרים הכלולים בחוברת לז/2 של כתב העת "חברה ורווחה", 2016, המוקדשים לנושא זה.

מושמים במסגרות קבוצתיות (לעיתים אף תוך פיצול בין אחים), חרף כל הניסיונות של המייצגים ושל כלל הגורמים המעורבים (לרבות בתי המשפט לנוער) להימנע ממהלך זה מתוך ידיעה ברורה, כי קטינים בגיל הזה צריכים לחיות במסגרת משפחתית ולא פנימייתית.

7. כך למשל, ע. בן 7.7 שנים נמצא מעל שנה במרכז חירום וטרם נמצאה לו משפחת אומנה; מ. הוצא למרכז חירום כשהוא בן פחות מ- 5 שנים ושהה בו קרוב לשנה (כאשר השהות המקסימלית המומלצת במרכז חירום היא 6 חודשים). כל הארכה בתקופת השהות של קטינים בקלט חירום או במרכז החירום פוגעת בהם. מעבר לכך שהקטינים חשופים לתחלופה של דמויות וכניסה ויציאה של ילדים אחרים שמרביתם גדולים מהם, הרי עסקינן בסידור זמני קצוב זמן, ולא ניתן ליצור התערבות טיפולית מותאמת לקטין במסגרת זו. בעניינו של מ. ולאחר שלא נמצאה לו משפחת אומנה, הוא הושם, חרף גילו הצעיר, במסגרת פנימייתית.

בעניין זה יש לציין בחיוב את המהלכים אותם נוקט שירות האומנה במשרד הרווחה, בשיתוף הסיוע המשפטי, בניסיון להגדיל את מאגר משפחות האומנה בחברה הערבית. ויש לקוות כי מהלכים אלו יזכו לגיבוי וייושמו בהקדם האפשרי.

ג. ריכוז מסגרות חוץ ביתיות באזור הצפון והעדר פיזור גיאוגרפי התואם את פיזור האוכלוסייה הערבית בארץ.

8. כידוע, מרבית המסגרות החוץ ביתיות לקטינים בסיכון מהחברה הערבית מרוכזות באזור הצפון. באזור הדרום ישנה פנימייה אחת בלבד השייכת לשירות ילד ונוער במשרד הרווחה (פנימיית "קמר"); בכל אזור המרכז והמשולש פועלת פנימייה יחידה בטייבה (פנימיית "אלאימאן"). כן קיימות מספר מסגרות פנימייתיות באזור ירושלים דוגמת פנימיית בית אלחנאן, ארפאד ורנד.

למותר לציין כי הפיזור הגיאוגרפי של המענים החוץ ביתיים אינו תואם את ההתפלגות הגיאוגרפית של אוכלוסיית היעד של המסגרות, שכן קטינים בסיכון בחברה הערבית מוכרים ומטופלים על ידי המערכות השונות בכל מחוזות המדינה. עוד כידוע, המאפיינים החברתיים והתרבותיים של החברה הערבית משתנים מהותית בין הדרום, המרכז והצפון, באופן שאמור להשפיע גם על ההבנייה של דרכי הטיפול במסגרות החוץ ביתיות אשר נועדו לשרת את קבוצות האוכלוסייה הרלוונטיות.

ואכן, בבדיקות שנערכו על ידי מערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי עולה כי מרבית הקטינים שהוים בפנימיית בצפון הארץ מקורם מאזור הדרום והמרכז ומעטים מאוד מאזור הצפון.

9. לריכוז הגיאוגרפי של המסגרות החוץ ביתיות המיועדות לקטינים בסיכון בחברה הערבית באזור הצפון השלכות הרות גורל על סיכויי ההצלחה של ההשמה וטיבה. ראשית, ילדים ונוער מהחברה הערבית מנוידים למסגרות באזור הצפון כשהמשפחה הגרעינית והמורחבת, קהילת

המקור, גורמי הרווחה וההליך המשפטי בעניינם ממשיכים להתנהל במקום המגורים, לעיתים מרחק מאות קילומטרים ממקום ההשמה שלהם.

10. הקטין נאלץ להיות רחוק מסביבתו הטבעית והתרבותית, משורשיו, מקהילת המקור והמשפחה, כל זאת בשים לב להבדלים התרבותיים והחברתיים הדרמטיים הקיימים בין החברות הערביות בדרום, במרכז, בצפון ובירושלים. המרחק מקשה גם על ביקורים של קטינים בביתם בסופי שבוע, חגים וחופשות. במקרה הטוב, מצב דברים זה מאלץ את הקטינים "לבלות" חלק משמעותי מזמן החופשה בדרכים, ובמקרה הפחות טוב – הקשיים הטכניים מונעים את עצם היציאה לחופשה בבית.

11. משפחות רבות אינן מצליחות לשמור על קשר רציף עם ילדיהם בשל הריחוק הגיאוגרפי, העדר תחבורה ציבורית נגישה ומשאבים אישיים וכלכליים הנדרשים לצורך הנסיעה. מעטים מאוד מגיעים באופן עצמאי לבקר את הקטינים במסגרות.

12. זאת ועוד, אחד התפקידים המרכזיים של המסגרות החוץ ביתיות הינו עבודה טיפולית עם ההורים ושיקום הקשר בין ההורה לבין הילד תוך שותפות בין הפנימייה לבין ההורים סביב הטיפול בקטין.² ברור ומובן כי המרחק הגיאוגרפי, בשילוב עם פערי התרבות והקשיים הסוציו-אקונומיים עמם מתמודדים הוריהם של הקטינים - מקשים מאוד על קיום שותפות בין ההורים לבין הפנימייה, שותפות שהיא כאמור, אחד מאבני הבסיס להצלחת תוכנית הטיפול בקטין בפנימייה. כך למשל, בחלק מהמסגרות קיים מפגש הורים אחד בלבד בחודש, כשהמסגרת מארגנת הסעה עבור המשפחות על מנת לשמור על רציפות הקשר עם ילדיהם. בחלק מהמסגרות מתקיימים שני ימי הורים בלבד בשנה.

13. לריחוק הגיאוגרפי השלכות ארוכות טווח, במיוחד על אופן התנהלות הקטינים לאחר גיל 18 וסיכויי השתלבותם המיטיב בחברה. קטינים שגדלו בנייתוק קשר וריחוק מאולץ מתקשים לחזור לאותה סביבה ממנה הוצאו. הפער שנוצר משליך באופן ישיר על אפשרות הקטין לעשות שימוש במשאבים התמיכה הקהילתית, ולמצוא מקומו ולהתחבר לשורשיו הטבעיים. כל זאת מתחדד עוד יותר בהעדר ליווי ותוכנית תמיכה מפורטת לבגירים צעירים. ברור כי היכולת לפלס דרכו של הקטין שבגר במציאות החיים במצב דברים זה מורכבת ביותר.

ד. העדר משפחות מארחות מהחברה הערבית

14. עו"ד מייצגי קטינים מהחברה הערבית מדווחים על **קושי אקוטי** באיתור משפחות מארחות עבור קטינים חסרי עורף משפחתי מהחברה הערבית, שאינם יוצאים לחופשה בביתם. בהעדר חלופה של משפחה מארחת, הקטינים נאלצים לשהות בפנימייה בעת חופשות, חגים וסופי שבוע, לרבות במהלך חופשות ארוכות. נציין כי קושי זה עולה באופן עקבי הן מהקטינים עצמם והן מצוותי המסגרות השונות.

² ר' בעניין זה מדיניות אגף בכיר חוץ ביתי משפחה ילד והשמות מיוחדות, מינהל שירותים חברתיים ואישיים, 2019, בעמ' 16-20.

15. תמונה קשה היא, מראה של ילד שנותר בפנימייה בעוד יתר חבריו יוצאים לחופשה. אחד המקרים הקשים המוכרים לנו הינו של שלושה קטינים ללא עורף משפחתי שהוהים במסגרת חוץ ביתיות מעל 7 שנים. איש מבני המשפחה אינו מבקרים. במהלך תקופת שהותם בפנימייה יצאו לחופשות בודדות במשפחה, שהיו רצופות קשיים והתנגדות מבני המשפחה לארחם בבית על כן הם נאלצים לשהות במסגרת הפנימייה ללא יציאה.

ה. העדר מסגרות ייעודיות המותאמות לאוכלוסיות עם צרכים מאפיינים ייחודיים

16. ישנן מספר אוכלוסיות ייעודיות בקרב כלל הקטינים בסיכון בחברה הערבית, אשר זקוקות למענים טיפוליים ייחודיים ולמסגרות חוץ ביתיות המותאמות למאפייניהן הייחודיים, הן בהיבטים של סוגי הטיפול הניתנים במסגרת והן בהיבט של הבניית כללי המסגרת ודרכי הפעלתה. המדובר בקטינות נפגעות עבירות מין, קטינים להט"בים, קטינים המכורים לסמים או חומרים מסוכנים אחרים, וקטינות וקטינים המצויים בסכנת חיים³.

17. לא קיימת ולו מסגרת חוץ ביתית אחת המתמחה בטיפול בקטינים נפגעי עבירות מין מהחברה הערבית. קטינות שנפגעו פגיעות מיניות משולבות כיום במסגרות הכלליות של שירות ילד ונוער (כדוגמאת "אל קמר" בדרום או "אעבלין" בצפון) ואינן זוכות למענה מותאם ונכון בהעדר אנשי טיפול בעלי הכשרה ומומחיות בטיפול בקורבנות פגיעה מינית. בהעדר אנשי טיפול ייעודיים לטיפול בפגיעה מינית, מופנות הקטינות לטיפול במרכז ייעודי לטיפול בפגיעת מיניות מחוץ לפנימייה, אולם גם שם נתקלים בקושי של עיכוב בתחילת הטיפול. בעניינה של ס. נערה נפגעת עבירת מין, אשר החלה לקבל טיפול בפגיעה המינית במסגרת הופסק הטיפול עם הפסקת המטפלת משיקולי תקינה והיא נותרה ללא המשך טיפול.

18. למרבה הצער, קטינות נפגעות עבירות מין שגם נתונות תחת איומים או סכנה, מופנות להשמה במסגרת הנעולה "אלבוסתאן", שהינה המסגרת היחידה המיועדת לנערות ערביות שיכולה כיום לספק הגנה לנערות מצד איומים חיצוניים, לטווח ארוך (קיימים שני מקלטים לנערות ערביות קורבנות אלימות או איומים, אולם מדובר במסגרות זמניות בלבד). כך מוצאות עצמן נפגעות עבירות מין במסגרת נעולה המיועדת לנערות בקצה רצף הסיכון, עם בעיות התנהגות קשות ולעיתים מעורבות בפלילים; כשהן נדרשות לחיות תחת מגבלות קשות על חופשות, החזקת טלפון, ועוד. מציאות זו מייצרת תסכול רב אצל הנערות, דכאון, ואובדן אמון במערכת. זאת ועוד, הכלים המקצועיים, האוריינטציה הטיפולית וההכשרה שניתנת לצוות של מעון נעול אינה דומה לאלו שניתנים לצוות המטפל בנפגעות עבירות מין. כמעט כל הנערות הנפגעות המיוצגות על ידי מערך ייצוג קטינים השהות ב"אלבוסתאן" שואלות את עורכות הדין שלהן "מדוע מי שפגע בי מסתובב חופשי ואני בכלא?".

19. קבוצת אוכלוסייה נוספת שאינה זוכה למענה ייעודי הינה קטינים להט"בים מהחברה הערבית. קטינים להט"בים נשלחים היום לקורת גג "בית דרור", שהינה מסגרת מעורבת לקטינים

³ בכל הנוגע לאוכלוסיית הקטינים בסיכון מהחברה היהודית, קיימות מסגרות ייעודיות עבור שלושת הקבוצות הראשונות (נפגעות עבירות מין, התמכרויות לסמים ולהט"בים)

יהודים וערבים, והרוב המוחלט של הצוות בה דובר עברית, כך שהקטינים אינם זוכים למענה טיפולי מותאם שפה ותרבות. לחלופין – הם מופנים למסגרות כוללניות של שירות ילד ונוער או חסות הנוער המיועדים לחברה הערבית ואשר אין להן את הכלים הנדרשים להתערבות מותאמת לצרכיהם הייחודיים. עורכי הדין המייצגים קטינים להט"בים מהחברה הערבית מדווחים על אוזלת ידן של המסגרות הערביות בטיפול בקטינים אלה. כך למשל ש. שנמצאת במסגרת נעולה בשל הגנה עליה לאחר חשיפת נטייתה המינית, לא רק שאינה זוכה לטיפול ייעודי מתאים אלא אף כניסתה לוותה בדחיות והקנטות מחניכות אחרות על רקע נטייתה המינית ואין למסגרת היבט טיפולי מתאים לכך.

20. גם לנוער ערבי המכור לסמים או לחומרים מסוכנים אחרים אין כיום מענה ייעודי במסגרת פנימיות שירות ילד ונוער או פנימיות חסות הנוער. נערים ונערות ערביות עם רקע דומיננטי של שימוש בסמים מושמים במסגרות דוגמת מלכישוע (המיועדות לקטינים יהודים), אולם גם בהן אין התאמות תרבותיות ושפתיות.

1. מחסור בכח אדם במסגרות חוץ ביתיות בחברה הערבית והצורך בהנגשת מנגנון התלונות

21. עורכי דין המייצגים קטינים מדווחים על מחסור בחלק מהפנימיות הערביות בכוח אדם של עובדים סוציאליים, תחלופה גבוהה עקב עזיבת עו"סים את המסגרות ופגיעה במעקב ובקרה אחר יישום תוכנית טיפול לקטינים השוהים במסגרת. כמן כן קיים מחסור באנשי טיפול בתחום הפסיכיאטריה ובריאות הנפש. במעון נעול אלבוסתאן לא ניתן מענה לנערות בתחום הפסיכיאטרי **בהעדר פסיכיאטר דובר שפה במשך תקופה שעלתה על שמונה חודשים**.

22. מתוך דו"ח הממ"מ שהוגש לוועדה עולה, כי לא ניתן לאתר נתונים לגבי תדירות הפיקוח על הפנימיות שבאחריות האגף החוץ ביתי וכי בפנימיות בחברה הערבית יש יותר מקרים בהם עלה חשש לשימוש בכוח כאמצעי התמודדות מצד הצוות כלפי החניכים. קטינים המיוצגים על ידי הסיוע המשפטי ועורכי הדין המייצגים אותם מדווחים על אירועים בהם היה שימוש באלימות או התנהגות לא ראויה כלפי קטינים. במרבית המקרים המגיעים לידיעת עורכי הדין הם פועלים מול המסגרת או בכלים משפטיים מול בית המשפט על מנת להבטיח מענה מתאים לקטין המיוצג. יחד עם זאת, עולה הצורך מעבר לטיפול הנקודתי במקרה, בקיום הכשרות ייעודיות לצוות המדריכים ובמתן כלים מיטיבים להתמודדות עם מצבי חיכוך עם החניכים והגברת מנגנון הפיקוח על הנעשה במסגרת. בהינתן הקשיים המפורטים לעיל בנוגע לכח האדם בפנימיות, הכשרתו והפיקוח עליו, מתחדדת חשיבות קיומו של מנגנון תלונות עצמאי, אקטיבי ובלתי תלוי, אשר ישמש כתובת לקטינים מהחברה הערבית בהשמה חוץ ביתית. למרות זאת, מהדו"ח השנתי שלנציבות תלונות ילדים ובני נוער במסגרות החוץ ביתיות לשנת 2020⁴ עולה, כי קטינים בחברה הערבית הנמצאים במסגרת חוץ ביתית נתקלים במגוון קשיים במימוש זכותם לפנות לנציבות. כך למשל עלה, כי בפנימיות ילדים מהחברה הערבית קיים חוסר בטלפון נגיש לילדים, לעיתים קיימת חוסר התאמה

⁴ הדוח השנתי של נציבות פניות לילדים ונוער בהשמה חוץ ביתית, נובמבר 2020

שפתית של גורמי הפיקוח על המסגרת שאינם דוברי השפה הערבית. לאחרונה איוש התקן של דובר ערבית בנציבות עצמה.

ח. התנאים הפיזיים במסגרת החוץ ביתיות

26. מביקורים שעורכים מייצגי הקטינים במסגרות החוץ ביתיות המיועדות לחברה הערבית עולה, כי מרבית המסגרות נמצאות בתוך שטח בנוי ומאוכלס וממוקמים בין בתים. מרבית השטחים הציבוריים הינם חללים סגורים, הריהוט והחדרים מצריכים שיפוץ ויצירת אווירה חמימה וביתית. במרבית הפנימיות אין שטחים ירוקים (זאת בשונה מהקיים בפנימיות המיועדות לאוכלוסייה היהודית). קטינים המבקשים לפרוק קשיים עימם הם מתמודדים או אפילו לצאת לאוויר הפתוח מתקשים לעשות זאת. בחלק מהמסגרות בהם קיים שטח פתוח הוא אינו מטופח. דיו על מנת לקיים בו פעילות חוץ.

ט. לסיכום

תפקידו של עורך דין המייצג קטין בסיכון מטעם מערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי הינו כפול – להשמיע את קולו בהליכים המשפטיים המתנהלים בעניינו ולקדם את טובתו – מכלול זכויותיו, צרכיו והאינטרסים שלו.

במסגרת מסמך זה ניסינו להשמיע את הקול המצרפי של הקטינים המיוצגים על ידנו מהחברה הערבית ולהמחיש את התסכול המתמשך של מייצגיהם, אשר מתקשים לקדם את טובתם בכלים משפטיים, בתוך הקשר של מחסור אקוטי במענים טיפוליים מותאמים ונגישים ללקוחותיהם.

אנו תקווה כי השיח הציבורי שיתקיים בחסות הוועדה יוביל לאיגום כוחות ושיפור מציאות חייהם וסיכוייהם של הקטינים המיוצגים על ידנו מהחברה הערבית.

נשמח להרחיב בפני הועדה בכל עניין.

בכבוד רב,

ג'יהאן קראקרה-בכריה, עו"ד
ממונה מחוזית (ייצוג קטינים)
הסיוע המשפטי – מחוז חיפה

העתק:

עו"ד נוחי פוליטיס, ראש הסיוע המשפטי
עו"ד לידיה רבינוביץ, ממונה ארצית (ייצוג קטינים)
עו"ד יפעת פוליצר, ממונה ארצית (ייצוג הורים בהליכי נוער)
עו"ד אביטל בגין, ממונה ארצית (מדיניות ציבורית)
מנהלי מחוזות הסיוע המשפטי